

B1-kieleen yksi tunti lisää 7. luokalle

– lisää aikaa opettajalle opettaa ja oppilaalle oppia B1-ruotsia

Opetushallitus on päivittänyt B1-kielen opetussuunnitelman perusteita kevään ja syksyn 2023 aikana. Uudistetut perusteet julkaistaan helmikuun 2024 alussa. Taustalla on valtioneuvoston uusi tuntijakoasetus, jonka mukaan perusopetuksessa opiskellaan B1-kieltä 1.8.2024 alkaen yksi vuosiviikkotunti enemmän kuin aikaisemmin. B1-kielen uudistetut opetussuunnitelman perusteet vuosiluokille 3–6, 7 ja 8–9 on laadittu yhteistyössä perusopetuksen kielenopettajista koostuvan työryhmän kanssa.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita 2014 on päivitetty, koska valtioneuvoston 1.8.2024 voimaan astuvassa tuntijakoasetuksessa B1-kieleen on lisätty yksi vuosiviikkotunti 7. luokalle. Näin ollen oppilaan perusopetuksessa opiskelema vuosiviikkotuntien määrä kasvaa yhdellä vuosiviikkotunnilla. Rahoitus opetuksen järjestämiseen saadaan valtiolta.

Uudistukset koskevat kolmea B1-kielen oppimäärää, jotka ovat toisena kotimaisena kielenä opiskeltavat suomi tai ruotsi sekä vieras kieli. B1-kielen kolmeen oppimäärään on laadittu opetussuunnitelman perusteet vuosiluokille 3–6, 7 ja 8–9. Utta on, että 7. luokalle on nyt omat perusteet.

Kansalliskielistrategia ja B1-ruotsin oppimisen edistäminen

Tuntijakouudistuksen tavoitteena on edistää toisen kotimaisen kielen ja etenkin B1-ruotsin oppimista ja opetusta sekä lisätä toisen kotimaisen kielen osaamista Kansalliskielistrategian mukaisesti. Kansalliskielistrategian tavoitteena on ruotsinkielisten palvelujen toimivuuden ja saatavuuden turvaaminen sekä ruotsinkielisen kieliyhteisön elinvoimaisuuden vahvistaminen. Tärkeänä tavoitteena on myös riittävän ruotsin kielen taidon saavuttaminen perusopetuksen aikana, jotta vahvistetaan oppilaan valmiuksia käyttäen ruotsin kielen taitoaan monipuolisesti erilaisissa viestintätilanteissa.

Lisää motivaatiota ja kiinnostusta opiskella ruotsia

B1-ruotsin oppimäärää koskevan opetussuunnitelmauudistuksen tavoitteena on ollut lisätä oppilaiden motivaatiota opiskella ruotsia ja lisätä oppilaiden kiinnostusta ruotsin kielen oppimista kohtaan. Tavoitteena on ollut myös vahvistaa B1-ruotsin opetuksen viestinnällisyyttä ja lisätä oppilaan omaa aktiivisuutta oppia ruotsia esimerkiksi koulun ulkopuolisia ruotsinkielisiä tarjoumia hyödyntämällä.

B1-ruotsin opetuksessa on tärkeää luoda oppitunneille oppilaalle merkityksellisiä arkeen liittyviä tilanteita, joissa oppilas voi käyttää ruotsin kieltä viestinnän välineenä heti alusta alkaen. Ilmauksien ja vakiintuneiden fraasien opettelu sanojen ja rakenteiden rinnalla sisällytetään erilaisiin autenttisiin viestintätilanteisiin.

B1-ruotsin opetuksen tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä uudistettu

Opetussuunnitelmatyön pääperiaatteen mukaisesti B1-kielen opetuksen tavoitteita ei ole lisätty, mutta opetuksen ja oppimisen tavoitteita, keskeisiä sisältöjä sekä osaamisen tason kuvauksia on uudistettu. Koska tavoitteiden määrä pysyy ennallaan, opettajilla on aidosti yksi tunti enemmän aikaa opettaa ja oppilailla oppia B1-ruotsia, jota suurin osa perusopetuksen oppilaista opiskelee.

Uudistuksia on tehty erityisesti neljään ensimmäiseen opetuksen tavoitteeseen. B1-ruotsin opetuksen tavoitteisiin liittyviä keskeisiä sisältöalueita on järjestelty siten, että suomenruotsalaisen ja ruotsalaisen kulttuurin ominaispiirteisiin sekä suomenruotsalaisiin ja ruotsalaisiin kieliympäristöihin sekä Pohjoismaihin tutustutaan jo 3.–6. luokalla, kun aiemmin ne olivat opetuksen tavoitteissa vasta 7.–9. luokalla. B1-kielen sisältöalueita on myös päivitetty vastamaan paremmin Euroopalaista viitekehystä ja sen pohjalta laadittua suomalaista sovellusta Kehittyvän kielitaidon asteikko. Keskeisiin sisältöihin on lisätty esimerkkejä konkreettisista viestintätilanteista ja käsiteltävistä aiheista ja kuinka niitä käsitellään opetuksessa.

Osaamisen tasoa arvosanoille 5, 7, 8 ja 9 ei nosteta. 6. luokan lukuvuosiarviointiin ja päättöarviointiin liittyviä osaamisen tason kuvauksia on osittain päivitetty.

Työryhmän työskentely ja saadun palautteen hyödyntäminen

Uudistuksessa tärkeä osa on ollut Opetushallituksen yhteistyö työryhmään kuuluneiden opetusalan ammattilaisten kanssa sekä heidän näkemystensä tarkka kuuleminen ja huomioiminen B1-kielen opetussuunnitelmatyössä. Perusteluon-

noksen laatineessa työryhmässä oli mukana Opetushallituksen kielenopetuksen asiantuntijoiden lisäksi perusopetuksen kielenopettajia ja opettajankouluttajia suomen- ja ruotsinkielisestä koulutuksesta. Työssä otettiin myös huomioon Kansallisen arvioinnin keskuksen tekemän arvioinnin B1-ruotsin oppimistulokset perusopetuksen päättövaiheessa 2022 tuloksia ja toimenpide-ehdotuksia. Tehdyn työn jälkeen B1-kielen perusteluonnos oli kommentoitavana Lausuntopalvelussa 6.11.–4.12.2023. Palautetta saatiin eri sidosryhmiltä ja kunnilta erityisesti B1-ruotsin opetussuunnitelman perusteista.

Saatu palaute on luettu huolellisesti, ja palaute on pyritty ottamaan huomioon B1-kielen perusteiden viimeistelyssä. Palautteen perusteella päätettiin muun muassa, että tavoitetta 2, Kielellinen päättely ei uudistuksen myötä käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Tavoitteeseen 2 liittyvä arvioitava osaaminen sisältyy kehittyvän kielitaidon tavoitteiden osaamisen kuvauksiin. Tämä keventää opettajien työtä, koska arvioitavia asioita on vähemmän, eikä opettajan ei tarvitse erikseen testata, onko oppilas oppinut juuri tähän tavoitteeseen liittyvät asiat.

Uudistus edellyttää muutoksia opetuksen järjestäjän paikalliseen tuntijakoon

Tuntijako ja sen mukaiset paikalliset opetussuunnitelmat otetaan vuosiluokkien 3–6, 7 ja 8–9 osalta käyttöön 1.8.2024. Uudistuksen myötä B1-kielen opetusta tulee järjestää vähintään 7 vuosiviikkotuntia elokuun alusta alkaen siten, että opetusta on kaksi vuosiviikkotuntia 6. luokalla, kaksi vuosiviikkotuntia 7. luokalla ja kolme vuosiviikkotuntia 8.–9. luokalla. Opetuksen järjestäjä voi päät-

tää paikallisessa opetussuunnitelmassa, kuinka edellä mainitut 3 vuosiviikkotuntia sijoitetaan 8. ja 9. luokalle.

Uudistus edellyttää muutoksia opetuksen järjestäjän paikalliseen tuntijakoon. Uusi tuntijako koskee kaikkia vuosiluokkia 7–9. B1-kielen opetusta tulee järjestää 8. ja 9. luokalla siten, että myös 9.-luokkalaiset saavat yhden vuosiviikkotunnin lisää opetusta lukuvuonna 2024–2025 ja 8. luokkalaiset yhden vuosiviikkotunnin lisää viimeistään lukuvuonna 2025–2026 ollessaan 9. luokalla.

Päivitetty perusteet julkaistaan helmikuussa 2024 – Opetushallitus tukee kuntien ja koulujen opetussuunnitelmatyötä

Paikallinen opetussuunnitelmatyö B1-kielen oppimäärien osalta tulee tehdä kunnissa ja kouluissa kevään 2024 aikana. Opetushallitus järjestää paikallisen opetussuunnitelmatyön tueksi maksutonta koulutusta vuosina 2024–2025. Koulutukset käynnistyvät keväällä 2024 aluehallintovirastojen kanssa yhteistyössä toteutettavalla koulutuskiertueella. Koulutukset ovat maksuttomia, uudistettuihin B1-kielen opetussuunnitelman perusteisiin laaditaan myös tukimateriaalia Opetushallituksen verkkosivuille vuoden 2024 aikana.

Opetushallitus julkaisee uudistetut B1-kielen opetussuunnitelman perusteet ePerusteet-palvelussa helmikuun alussa 2024. ePerusteet-palvelussa on työkalu kunnan tai koulun oman opetussuunnitelman laatimiseen. Opetushallitus järjestää webinaarin B1-kielen opetussuunnitelman laatimisesta ePerusteiden avulla huhtikuussa 2024. ■

Lisätietoa

Tietoa B1-kielen opetussuunnitelman perusteiden päivityksestä, aikataulusta ja koulutuskiertueesta oph.fi-sivuilla <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/b1-kielen-opetussuunnitelman-perusteiden-paivitys-2023-2024>.

Kehittyvän kielitaidon asteikko <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/kehittyvan-kielitaidon-tasojen-kuvausasteikko>.

Linkki valtioneuvoston tuntijakoasetukseen (111/2023) <https://www.edilex.fi/saaduskokoelma/20230111.pdf>

Linkki Lausuntopalveluun <https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Preview?proposalId=966c8b43-f735-40a9-9f07-035758ad40b2&isPreviewForParticipant=False>

Kansalliskielistrategia (2021: 87)

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163650/VN_2021_87.pdf?sequence=1&isAllowed=y

B1-ruotsin oppimistulokset perusopetuksen päättövaiheessa 2022

<https://www.karvi.fi/fi/julkaisut/b1-ruotsin-oppimistulokset-perusopetuksen-paattovaiheessa-2022>